

สทสว

คู่มือการปฏิบัติ

อยุธยาโมเดลการผลิต
ข้าวโพดข้าวเหนียว &
กล้วยหอมสร้างรายได้สูง

โครงการ 76 จังหวัด 76 โมเดล
การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

ดาวน์โหลดคู่มือการปฏิบัติ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5
กรมวิชาการเกษตร

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติ “อชุงจาโมเดลการผลิตข้าวโพดข้าวเหนียว & ถั่วเขียวหอยนางรมสดได้สูง” จัดทำขึ้นภายใต้โครงการ 76 จังหวัด 76 โมเดล การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อเผยแผ่ภูมิปัญญา เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร ผ่านโมเดลเกษตรกรรมที่สร้างมูลค่าสูงให้แก่ชุมชน 76 จังหวัด อชุงจาโมเดลการผลิตข้าวโพดข้าวเหนียว & ถั่วเขียวหอยนางรมสดได้สูง เป็นอีกองค์ความรู้ที่ผ่านการปฏิบัติและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อสร้างความยั่งยืนและมั่นคงในการผลิตข้าวโพดข้าวเหนียวและถั่วเขียวหอยนางรมสดให้แก่ชุมชนต่อไป

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5
พุดศจิกางน 2566

สารบัญ

ข้อมูลเกษตรกร	1
เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดข้าวเหนียวและกล้วยหอม	3
เทคโนโลยี/ นวัตกรรมที่นำไปใช้	
- เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร	9
- เทคโนโลยีของเกษตรกร	10
ผลผลิต ต้นทุน รายได้ รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)	11
การยอมรับและความพึงพอใจเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร	12
คำแนะนำ	13

ข้อมูลเกษตรกร

ชื่อ: นางสาวนิกา ชันธบุต

ที่อยู่: บ้านเลขที่ 44/2 หมู่ที่ 1

ตำบลบ้านใหม่

อำเภอพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชนิดพืช: ข้าวโพดข้าวเหนียวและกล้วยหอม

ประสบการณ์ในการทำการเกษตร: เริ่มทำการเกษตรปี 2558

พื้นที่ทำการเกษตร: 3 ไร่

พิกัดแปลง: 47P, X=664341 Y=1589826

เบอร์โทรศัพท์: 097 136 8294

E-mail: nipa.kuntabut@gmail.com

Facebook:

แผนการผลิต

ข้าวโพดข้าวเหนียว

ข้าวโพดข้าวเหนียว ปลูกทุก 2-3 สัปดาห์ต่อแปลง อายุเก็บเกี่ยว 60-65 วัน

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
แปลงที่ 1		1		2		3		4				พักแปลง
แปลงที่ 2			1		2		3		4			พักแปลง
แปลงที่ 3	พักแปลง		1		2		3		4			พักแปลง
แปลงที่ 4	พักแปลง		1		2		3		4			พักแปลง

กล้วยหอม

กล้วยหอม ปลูก 1 รอบต่อปี (9 เดือน)

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
แปลงที่ 1					ปลูก-เก็บเกี่ยว							พักแปลง

เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดข้าวเหนียว

การเตรียมดินและการปลูก

“การเตรียมดิน”

- สุ่มเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ธาตุอาหาร
- ไถพรวนปรับพื้นที่
- ตากดิน 7-10 วัน
- ไถแปร, จกร่อน

“การปลูก”

- ปลูกแถวเดี่ยวในร่อง
- ระยะระหว่างแถว 70 ซม. ระยะระหว่างต้น 45 ซม.
- จำนวน 3 ต้น/หลุม
- ดุลกเมล็ดพันธุ์ดีวงสารไซเอนทรานิลิโพล อัตรา 20 มล./เมล็ดพันธุ์ 1 กก. กับปุ๋ยชีวภาพพีจีทีอาร์-วัน

การดูแลรักษา

	การปฏิบัติ
การดูแลรักษา	<ul style="list-style-type: none">• ให้น้ำทันทีหลังขุดเมล็ดพันธุ์และหลังการใช้ปุ๋ย• การใส่ปุ๋ย<ul style="list-style-type: none">- อายุ 10 วัน ใส่ปุ๋ย 16-16-16- อายุ 20 วัน ใส่ปุ๋ย 46-0-0- อายุ 30 วัน ใส่ปุ๋ย 0-0-60- 20 กิโลกรัม/ไร่

โรค-แมลงศัตรูพืช

ข้าวโพดข้าวเหนียว

- ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ
- ตลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารเคมี
ไซแอนทรานิลิโพรลล์อัตรา 20 มล.ต่อ 1 กก.
- ตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ถ้าพบว่ามีด้งที่เป็น
โรค พบหนอนให้นำออกไปกำจัด ทำลายนอก
แปลงทันที
- ถ้ามีการระบาดของหนอนเป็นจำนวนมากใช้
สารเคมีคลอแรนทรานิลิโพรลล์พ่นในอัตรา 40
มล./น้ำ 16 ลิตร

หนอนกระทู้ข้าวโพดกลางจุด

การเก็บเกี่ยวและวิทยาการหลังเก็บเกี่ยว

ข้าวโพดข้าวเหนียว

- ระยะการเก็บเกี่ยวประมาณ 60-65 วัน หลังปลูก
- สีของไหมจะเป็นสีน้ำตาลเข้ม
- ใช้มือหักฝักข้าวโพดออกจากต้นไล่ตะกร้า นำขึ้นรถเข็นออกจากแปลง

- ต้องเก็บในที่ร่ม ไม่ถูกแสงแดด
- มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก
- ไม่เก็บใกล้สารเคมี
- ไม่วางบนพื้นดิน
- ไม่วางหรือเทกองสูง

เทคโนโลยีการปลูกล้างหอม

การเตรียมดินและการปลูก "การเตรียมดิน"

- ไถพรวนปรับพื้นที่และตากดิน 7-10 วัน
- ขุดหลุมปลูก

"การปลูก"

- ปลูกแบบแถว
- ระยะระหว่างแถว 2.2 เมตร
- ระยะระหว่างต้น 2.2 เมตร
- ขนาดหลุม กว้าง 50 ซม. ยาว 50 ซม. ลึก 30 ซม. จำนวน 1 ต้น/หลุม

การดูแลรักษา

	การปฏิบัติ
การดูแลรักษา	<ul style="list-style-type: none"> • ให้น้ำสม่ำเสมอ หน้าดินมีความชุ่มชื้นไม่แห้ง • การใส่ปุ๋ย <ul style="list-style-type: none"> - เดือนที่ 1 ใส่ปุ๋ย 46-0-0 - เดือนที่ 2 ใส่ปุ๋ย 16-16-16 - เดือนที่ 3 ใส่ปุ๋ย 18-46-0 * พรวนดินโคนต้นอันตราย 10 กก./ไร่ - อายุ 3-4 เดือน เริ่มตัดแต่งหน่อปลูกล้าง - อายุ 5-6 เดือน แยกหน่อจากต้นแม่ ป้องกันการแย่งอาหารจากต้นแม่ - หลังกปลูกล้างออกปลีน้ำไม่มาค้ำลำต้น - สังเกตเชื้อรากล้างขี้นทุกที่าง ถ้าผลไม่สมบูรณ์ ลุกเล็กไม่เท่ากันก็ตัดปลีทิ้งได้

โรค-แมลงศัตรูพืช

- คัดเลือกหน่อที่สมบูรณ์ไม่มีโรค
- ตรวจสอบแปลงอย่างสม่ำเสมอ
- ถ้าพบต้นที่เป็นแสดงอาการผิดปกติ
นำออกจากแปลงไปกำจัดทำลายทันที

การเก็บเกี่ยวและวิธจากการหลังเก็บเกี่ยว

กล้วยหอม

หลังจากตัดปลีกล้วยประมาณ 60 วัน กล้วยมีลักษณะกลมไม่มีเหลี่ยม สีอ่อนลง

- ใช้มีดตัดเครือออกจากต้น
 - ใช้มีดตัดแฉกหวีออกจากเครือ
 - ใช้รถเข็นออกจากแปลง
- ต้องเก็บในที่ร่ม ไม่ถูกแสงแดด อากาศถ่ายเทสะดวก ไม่ใกล้สาธารณชน
 - ล้างทำความสะอาดจากกล้วย ฝุ่นละอองด้วยน้ำสะอาด (น้ำประปา)
 - การขนย้ายจากแปลงต้องใส่รถเข็นมีผ้าคลุมรองกันกระแทก
 - ควรวางเรียงไม่ซ้อนกัน

การตลาด

“ข้าวโพดข้าวเหนียว และ กุ้งหอม”

- หากลุ่มลูกดีเข้ามามาก
 - > ดูความต้องการของตลาด “รักสุขภาพ”
- สร้างความเชื่อมั่น
 - > คุณภาพและความปลอดภัยด้วยมาตรฐาน GAP พิธี
- สร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จัก
- สร้างช่องทางการตลาด
 - > ทางส่ง ทางปลักที่บ้านและห้างสรรพสินค้า
 - > ทางออนไลน์ผ่านเพจ “สวนกล้วยหอมทองแม่สมพร” และเพจ “ไร่ข้าวโพดแม่สมพร”

สวนกล้วยหอมทองแม่สมพร
ใต้ฮัปเดตรูปโปรไฟล์
1 ชม. · ๕

สวนกล้วยหอมทองแม่สมพร

ไร่ข้าวโพดแม่สมพร ใต้
ฮัปเดตรูปโปรไฟล์
2 ชม. · ๕

ไร่ข้าวโพดแม่สมพร

เทคโนโลยี/ นวัตกรรมที่นำไปใช้

เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร

1

ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-วัน

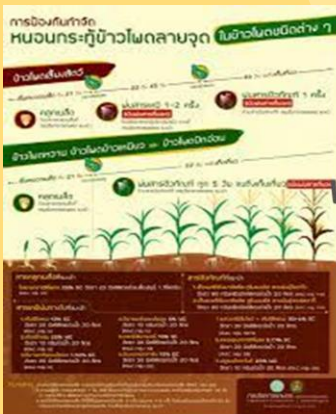
2

การใช้ปุ๋ยเคมีตาม
ค่าวิเคราะห์ดิน

3

การใช้แทนแดง

4

การควบคุมหนอนกระทู้
ข้าวโพดลายจุด

เทคโนโลยีของเกษตรกร

- ไถพรวนปรับพื้นที่และตากดิน 7-10 วัน

- ใส่ปุ๋ยเคมีตามระวางการเจริญเติบโตของพืช

- ตรวจสอบความชื้นในดินก่อนการให้น้ำ

- เมื่อพบการระบาดของศัตรูพืชจึงพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

- การเก็บเกี่ยวผลผลิตจึงได้ตามหลักปฏิบัติของมาตรการรับรองการผลิตพืช GAP

- มีการนำต้นข้าวโพดที่เก็บผลผลิตแล้ว ตัดกิ่งและใบกิ่งขมคลุมโคนต้น กิ่งขมเพื่อรักษาความชื้นและช่ององสลาย เป็นปุ๋ยอินทรีย์

ผลผลิต ต้นทุน รางใต้ รางใต้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)

ข้าวโพดข้าวเหนียว

ปี พ.ศ.	2563	2564	2565	เฉลี่ย 3 ปี	2566
ผลผลิต (กก.)	6,850	7,280	7,380	7,170	7,360
ราคา (บาท)	20	20	22	20.67	20
ต้นทุน (บาท)	11,491	12,850	15,541	13,294	14,317
รางใต้ (บาท)	137,000	145,600	162,360	148,320	147,200
รางใต้สุทธิ (บาท)	125,509	132,750	146,819	135,026	132,883

หมายเหตุ: ผลผลิต ต้นทุน รางใต้ และรางใต้สุทธิ คำนวณจาก 4 รอบการผลิต/ปี

กล้วยหอม

ปี พ.ศ.	2563	2564	2565	เฉลี่ย 3 ปี	2566
ผลผลิต (เครือ)	80	90	90	86.67	90
ราคา (บาท)	200	250	250	233.33	250
ต้นทุน (บาท)	5,640	5,137	6,440	5,739	5,598
รางใต้ (บาท)	16,000	22,500	22,500	20,333	22,500
รางใต้สุทธิ (บาท)	10,360	17,363	16,060	14,594	16,902

รวมรางใต้สุทธิข้าวโพดข้าวเหนียว & กล้วยหอมสร้างรางใต้สุญ

ปี พ.ศ.	2563	2564	2565	เฉลี่ย 3 ปี	2566
รางใต้สุทธิ (บาท)	135,869	150,386	162,879	149,620	149,785

การยอมรับและความพึงพอใจ เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร

1

“ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-วัน”

- ช่วยเพิ่มรากของข้าวโพด
- ต้านข้าวโพดแข็งแรงแรง
- เพิ่มผลผลิต

2

“การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน”

- ลดต้นทุนการผลิต
- ใช้ปุ๋ยได้ตรงกับความต้องการของข้าวโพดและปริมาณที่เหมาะสม

3

“แขนแดง”

- ใช้เป็นปุ๋ยที่ละลายช้าลงหอม
- ลดต้นทุนการผลิตในการซื้อปุ๋ยเคมีลง

คำแนะนำ

เกษตรกรที่สนใจอยากปลูกมะเดื่อการผลิတ်ขาวโพดขาวเหนียว & กุ้งขอมสร้าบราชได้สูง ต้องมีงบประมาณ 30,000 บาท/ไร่

ต้องมีแหล่งน้ำเพียงพอต่อการปลูกพืชตลอดทั้งปี

คณะผู้จัดทำ

1. นางสาววารีรัตน์ สมประทุม	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
2. นางสาววิชรา สุวรรณอาศน์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
3. นายวรากรณ์ เรือนแก้ว	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
4. นายอุกฤษ ดวงแก้ว	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
5. นายวรปัญญา สอนสุข	เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน
6. นางศิริลักษณ์ วิวรรณธนานันต์	นักวิชาการเกษตร
7. นางสาวเครือวัลย์ บุญเงิน	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ
8. นางอารดา มาสรี	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5

คณะทำงานติดตามและคัดเลือกแปลงต้นแบบโครงการ 76 จังหวัด 76 โมเดล การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง สวพ.5

1. นางอารดา มาสรี	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5
2. นายดาวรุ่ง คงเทียน	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุทัยธานี
3. นายเกรียงศักดิ์ ขาดิปริติ	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี
4. นางรัชนก ทองเวียง	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี
5. นายอุดมศักดิ์ ดวนมีสุข	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี
6. นางเพ็ญลักษณ์ ชูดี	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
7. นายนพพร ศิริพานิช	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี
8. นายนิพนธ์ ภาชนะวรรณ	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์
9. นางอรัญญา ภู่วิไล	ผู้อำนวยการกลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยี
10. นางสาวเครือวัลย์ บุญเงิน	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ
11. นางสาววาริรัตน์ สมประทุม	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
12. นายปิยนันท์ พวงจันทร์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
13. นางสาววัชรา สุวรรณอาศน์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
14. นางสาวฉัตรมณี สังข์สุวรรณ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

สนับสนุนงบประมาณ โดย กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)

ติดต่อสอบถาม

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5
552 หมู่ 4 ตำบลบางหลวง
อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท 17150
โทรศัพท์: 056 405 070
E-mail: res.oard5@gmail.com